ҚАРШИ ТУМАНЛАРАРО ИҚТИСОДИЙ СУДИНИНГ АЖРИМИ

Қарши шахри 2024 йил 18 июл

Қарши туманлараро иқтисодий суди, судья Ж.Ачиловнинг раислигида, суд мажлиси котиби А.Назаровнинг котиблигида, даъвогар «Indorama Agro" масъулияти чекланган жамиятининг жавобгар — «Хамза чоррахаси» фермер хўжалигидан 49 093 794 сўм асосий қарз, 6 602 019 сўм банк ставкасини қоплаш микдори, 4 909 379 сўм жарима ва суд харажатларини ундириш тўғрисидаги даъво аризаси бўйича ишни даъвогар вакиллари — С.Исомов (ишончнома асосида) иштирокида, очик суд мажлисида кўриб чикиб, куйидагиларни

аниклади:

«Indorama Agro" масъулияти чекланган жамияти (бундан буён матнда - даъвогар) Қарши туманлараро иқтисодий судига даъво аризаси билан мурожаат қилиб, «Хамза чоррахаси» фермер хўжалиги (бундан буён матнда — жавобгар)дан 49 093 794 сўм асосий қарз, 6 602 019 сўм банк ставкасини қоплаш миқдори, 4 909 379 сўм жарима ва суд харажатларини ундиришни сўраган.

Суднинг ажрими билан низонинг предметига нисбатан мустақил талаблар билан арз қилмайдиган учинчи шахс сифатида Нишон туман қишлоқ хўжалиги бўлими ишга жалб қилинган.

Суд мажлисида иштирок этган даъвогар вакили даъво аризада келтирилган важларни қўллаб-қувватлаб, даъво аризасини каноатлантиришни сўради.

Белгиланган тартибда олдиндан хабардор қилинган бўлсада, жавобгар ва туман қишлоқ хўжалиги бўлими суд мажлиси муҳокамасида вакил иштирокини таъминламади.

Мазкур холатда суд Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодекси (кейинги ўринда - ИПК)нинг 170-моддасига асосан ишни келмаган тараф вакилининг иштирокисиз кўриб чиқишни лозим топади.

Суд мажлисда иштирок этган шахсларнинг тушунтиришларини тинглаб, ишдаги мавжуд хужжатларни ўрганиб, уларга хукукий бахо бериб, куйидаги асосларга кўра, даъвогарнинг даъво аризасини кўрмасдан колдиришни, суд харажатларини даъвогар зиммасига колдиришни лозим топади.

Аникланган ҳолатлар ва иш ҳужжатларига кўра Қарши туманлараро иқтисодий судининг 2023 йил 27 июндаги 4-1801-2302/4523-сонли ҳал қилув қарори билан «Хамза чоррахаси» фермер ҳўжалиги тўловга қобилиятсиз деб топилган. Мазкур низо қонунчилик талабига кўра қарздорнинг банкротлик тўғрисидаги иши доирасида кўрилиши лозим ҳисобланади. Мазкур низони судгача ҳал қилиш тартиби бўйича даъвогарни кредиторлар реестрига киритиш бўйича суд тугатиш бошқарувчисига мурожаат қилинмаган.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодекси (кейинги ўринда - ИПК)нинг 107-моддасини биринчи қисми 9-бандига кўра жавобгарга нисбатан банкротлик тўғрисида иш қўзғатилган бўлса ва жавобгарга нисбатан такдим этилган талаб қонунга кўра банкротлик тўғрисидаги иш доирасида кўрилиши лозим бўлса, суд даъво аризасини кўрмасдан қолдиради.

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг 2019 йил 24 майдаги 13-сонли "Биринчи инстанция суди томонидан иктисодий процессуал конун нормаларини қўллашнинг айрим масалалари тўғрисида"ги Қарорининг 21-бандида даъво аризасини кўрмасдан қолдириш низонинг мазмуни бўйича ҳал қилув қарори қабул қилмасдан туриб, суд муҳокамасини тамомлаш шаклларидан бири ҳисобланади. Даъво аризасини кўрмасдан қолдириш тўғрисида суд ажрим чиқаради ва у ИПКнинг 108-моддаси талабларига мувофиқ бўлиши керак.

Шу боис суд даъво аризасини кўрмасдан қолдиришни лозим топади. ИПКнинг 118-моддасига мувофик суд харажатлари ишда иштирок этувчи шахсларнинг қаноатлантирилган даъво талаблари микдорига мутаносиб равишда уларнинг зиммасига юклатилади.

"Давлат божи тўғрисида"ги Қонунга асосан иқтисодий судларга бериладиган мулкий хусусиятга эга даъво аризаларидан даъво баҳосининг 2 фоизи миқдорида, бироқ базавий ҳисоблаш миқдорининг 1 бараваридан кам бўлмаган миқдорда давлат божи тўланиши, номулкий хусусиятга эга даъво аризаларидан эса базавий ҳисоблаш миқдорининг ўн бараварида давлат божи тўланиши лозим.

Юқоридагиларга кўра, суд даъво аризасини кўрмасдан қолдиришни, почта харажатини ва давлат божини даъвогар зиммасида қолдиришни лозим топади.

Бинобарин, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 107 ва 195-196-моддаларини қўллаб, суд

ажрим килди:

«Indorama Agro" МЧЖнинг жавобгар — «Хамза чоррахаси» фермер хўжалигидан 49 093 794 сўм асосий қарз, 6 602 019 сўм банк ставкасини қоплаш миқдори ва 4 909 379 сўм жарима ундириш тўғрисидаги даъво аризаси кўрмасдан қолдирилсин.

Кредитор сифатида тугатиш бошқарувчисига мурожаат қилиш ҳуқуқи борлиги даъвогарга тушунтирилсин.

Ажрим нусхаси тарафларга юборилсин.

Мазкур ажрим устидан бир ойлик муддатда апелляция тартибида шикоят бериш (протест келтириш) мумкин.

Судья Ж.Ачилов

